

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Medycyna sądowa	
0912/URad/WNMinOZ/ST-NST/G05			Forensic medicine	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2023/2024		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		VI letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł G: Prawne i organizacyjne aspekty medycyny		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	10 h	X ECTS
		Seminarium	10 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²			
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		1 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów Wiedza z zakresu: anatomii, fizjologii, <u>patofizjologii i patomorfologii</u> , zdobyta i zweryfikowana podczas nauczania w zakresie nauk podstawowych <u>oraz wiedza i umiejętności zdobyte i zweryfikowane na dotychczasowych zajęciach klinicznych z zakresu diagnostyki różnicowej chorób</u> . Podstawy wiedzy w zakresie patomechanizmów skutków urazów ciała..		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr n. med. Wojciech Kwietniewski		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		w.kwietniewski@uthrad.pl w.kwietniewski@gmail.com		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie roli medycyny sądowej jako nauki stosowanej, która jako jedna ze specjalności lekarskich tworzy pomost łączący wiedzę biologiczno – lekarską z naukami prawnymi, służąc fachową pomocą przede wszystkim organom ścigania karnego i wymiaru sprawiedliwości. 2. Zapoznanie studentów z podstawowymi działami medycyny sądowej obejmującymi zagadnienia tanatologii, traumatologii, toksykologii i genetyki sądowej oraz badań sądowo-lekarskich osób żywych. 3. Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami prawnymi w praktyce lekarskiej w zakresie niezbędnym dla opiniowania sądowo-lekarskiego, także w sprawach dotyczących prawidłowości postępowania medycznego. 4. Umiejętność rozpoznania i kwalifikacji prawnej zmian chorobowych i urazowych skutkujących rozstrojem zdrowia lub śmiercią. 5. Wyjaśnienie zasad przeprowadzania sądowo lekarskiej sekcji zwłok i pobierania materiału biologicznego do badań dodatkowych.
Treści programowe. Wykłady⁵	<p>Wykłady: 10 h prowadzonych jako 5 wykładów po 2 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola i zadania medycyny sądowej jako nauki pomostowej; podstawowe działy medycyny sądowej. 2. Podstawy tanatologii sądowo lekarskiej – śmierć jako zjawisko zdysocjowane, zjawiska okołośmiertne, wczesne i późne zmiany pośmiertne, kryteria medyczne i podstawy prawne stwierdzania zgonu. 3. Podstawy traumatologii sądowo lekarskiej - różnicowanie pojęcia urazu i obrażenia. Najczęstsze rodzaje obrażeń i ich charakterystyka – różnicowanie obrażeń w zależności od skutkującego je narzędzia. 4. Sądowo-lekarska sekcja zwłok, podstawy diagnostyki sekcyjnej, zasady pobierania materiału biologicznego do badań toksykologicznych i genetycznych. 5. Opiniowanie sądowo-lekarskie w przestępstwach przeciwko zdrowiu i życiu - podstawowe zasady opiniowania stopnia ciężkości uszczerbku na zdrowiu. Pojęcie „błędu medycznego” i podstawy opiniowania w przypadkach oceny prawidłowości postępowania medycznego.
Treści programowe: Seminarium	<p>Seminarium: 10 h prowadzonych jako 5 spotkań po 2 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uduszenia gwałtowne – omówienie zróżnicowanych patomechanizmów zgonu w różnych rodzajach uduszeń gwałtownych. 2. Urazy komunikacyjne – znaczenie ustaleń medyczno-sądowych dla rekonstrukcji przebiegu wypadku drogowego. 3. Oględziny zwłok na miejscu ich ujawnienia – cele i zasady kryminalistycznego badania miejsca zdarzenia; analiza przypadku – zagadka kryminalistyczna 4. Broń palna i obrażenia postrzałowe, obrażenia w następstwie wybuchów. 5. Dzieciobójstwo, urazy nieprzypadkowe u dzieci, zespół dziecka maltretowanego.
Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład Wykład audytoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych. 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja multimedialna: analiza przypadków – dyskusja/pytania i odpowiedzi. • Rozwiązanie zagadki kryminalistycznej. • Uzupełnienie wiedzy przez asystenta prowadzącego. 3. Praca samodzielna Praca z literaturą przedmiotu – uzupełnienie i rozszerzenie wiedzy zdobytej podczas wykładów i seminariów.

Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:	<p><i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i></p> <p>1. Wykłady i seminaria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecność na wszystkich wykładach i seminariach. • Aktywny udział w dyskusji podczas zajęć seminaryjnych. <p>2. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę</p> <p><i>Zaliczenie ma formę testu 30 pytań jedno- i wielokrotnego wyboru.</i></p>
Sposób obliczania oceny końcowej:	<p><i>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</i></p> <p><i>Skala ocen dla poszczególnych form zajęć uwzględnianych w obliczeniu oceny dokładnej.</i></p> <p>1. Wykłady i seminaria:</p> <p><i>Test 30 pytań jedno- i wielokrotnego wyboru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <60% – 2 (niedostateczny) • 60-67% – 3,0 (dostateczny) • 68-75% – 3,5 (dostateczny plus) • 76-83% – 4,0 (dobry) • 84-91% - 4,5 (dobry plus) • 92-100% – 5 (bardzo dobry)

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>Zna i rozumie: pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem. Różnicuje rodzaje śmierci w zależności od czynnika prowadzącego do zgonu oraz czasu jaki upływa od jego zadziałania do śmierci: śmierć naturalna, z przyczyn chorobowych, śmierć gwałtowna; śmierć nagła i powolna</i>	<i>G.W12 +++</i>	<i>Wykład 2, 3</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
W2	<i>Zna i rozumie: zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego. Rozumie pojęcie dzieciobójstwa jako „przestępstwa uprzywilejowanego”, zna modyfikacje techniki sekcyjnej w przypadku sekcji zwłok płodu i noworodka, sekcyjne kryteria oceny, czy dziecko urodziło się żywe. Rozumie zasady rekonstrukcji wypadku drogowego jako ekspertyzy interdyscyplinarnej, zna obowiązujące modyfikacje techniki sekcyjnej w przypadku potrącenia pieszego przez pojazd.</i>	<i>G.W14 ++</i>	<i>Wykład 3, 4 Seminarium 2,5</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
W3	<i>Zna i rozumie: zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego w sprawach karnych. Zna podstawy prawne zasady powoływania lekarza w charakterze biegłego w sprawach karnych</i>	<i>G.W15 +++</i>	<i>Wykład 1, 5</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
W4	<i>Zna i rozumie: zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu. Zna prawno-karne różnicowanie stopnia uszczerbku na zdrowiu w powiązaniu z odpowiednimi artykułami kodeksu karnego, rozumie wymóg i zasady obiektywizacji skutków urazu, zna różnice w podejściu do badania lekarskiego w medycynie klinicznej i medycynie sądowej.</i>	<i>G.W16 +++</i>	<i>Wykład 3, 5</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
W5	<i>Zna i rozumie: zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych. Wie, jaki rodzaj materiału biologicznego oraz jakie miejsce i sposób jego pobrania są odpowiednie dla konkretnych przypadków przy badaniu sekcyjnym oraz u osób żywych.</i>	<i>G.W18 ++</i>	<i>Wykład 1, 4</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W6	<i>Zna i rozumie podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok. Zna cele i zasady przeprowadzania oględzin zwłok oraz miejsca ich ujawnienia, rozumie znaczenie tych oględzin jako niepowtarzalnej czynności kryminalistycznej; podejmuje próbę analizy konkretnego przypadku – rozwiązuje „zagadkę kryminalistyczną”.</i>	<i>G.W13 +++</i>	<i>Wykład 2, 3 Seminarium 3</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
W7	<i>Zna obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu. Zapoznał się z obowiązującymi aktami prawnymi dotyczącymi stwierdzania zgonu w różnych okolicznościach. Zna zasady stwierdzania śmierci osobniczej w przypadku kwalifikacji dawcy narządów do celów transplantologicznych.</i>	<i>G.W7 +++</i>	<i>Wykład 1, 2</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
	<i>Zna pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach. Rozumie pojęcie błędu jako nieodłącznego elementu każdego ludzkiego działania, zna podstawy psychologii poznawczej dające teoretyczne podstawy wyjaśniające powstawanie błędów, rozumie rolę zespołów biegłych i sposoby weryfikacji prawidłowości postępowania medycznego.</i>	<i>G.W18 ++</i>	<i>Wykład 1, 5</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
U1	<i>Potrafi pobierać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczać materiał do badań hemogenetycznych.</i>	<i>G.U9 +++</i>	<i>Wykład 4</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>
U2	<i>Potrafi rozpoznawać podczas badania dziecka zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka.</i>	<i>G.U7 +++</i>	<i>Wykład 3, 4 Seminarium 5</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test</i>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
K1	<p><i>W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:</i></p> <p><i>a) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</i></p> <p><i>b) korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</i></p> <p><i>c) formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</i></p> <p><i>d) wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</i></p> <p><i>e) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</i></p> <p><i>f) przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</i></p>	<p><i>K.K5</i> +++ <i>K.K7</i> +++ <i>K.K8</i> +++ <i>K.K9</i> +++ <i>K.K10</i> +++ <i>K.K11</i> +++</p>	<p><i>Wykłady</i> <i>Seminarium</i></p>	Ocena opisowa	<p><i>Obserwacja zachowań i formułowanych przez studentów opinii podczas zajęć.</i></p>
K2	<p><i>Komunikuje się w interdyscyplinarnym zespole medycznym (w tym z użyciem protokołów ATMIST, RSVP, SBAR)</i></p>	<p><i>K.K14</i> ++</p>	<p><i>Wykłady</i> <i>Seminarium</i></p>	Ocena opisowa	<p><i>Obserwacja zachowań i formułowanych przez studentów opinii podczas zajęć.</i></p>

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Payne-James J., Jones R. 2021. *Medycyna sądowa Simpson*. Wyd. 1. Wrocław: Edra Urban & Partner, ISBN: 9788366548770.

Literatura uzupełniająca

1. Marek Z., Kłys M. 2001. *Opiniowanie sądowo - lekarskie i toksykologiczne*. Zakamycze: Zakamycze.
2. Teresiński G. (red.). 2019. *Medycyna sądowa. Tom 1- 3. Wyd. 1*. Warszawa: PZWL. (wybrane rozdziały zgodne z tematyką wykładów i seminariów).

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach ⁹	-	-	10 h
Udział w seminarium			10 h
Udział w konsultacjach	2 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	8 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	2 h/ 0,1 ECTS	8 h/ 0,2 ECTS	20 h/ 0,7 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS ¹⁰		

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.